

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Verna - A Dominica Septuagesimæ, ad Dominicam SS. Trinitatis

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Nemo cum Christo resurgit, nisi qui cum ipso sit mortuus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44214

HÆC est præterea ad sacram Communionem & Paschalem solemnitatem aptissima dispositio, sicut enim Pascha talis transitus dicitur, ut non fiat remeatio ad locum unde transitur, sic plane anima si sic transit à vitiis & ab affectionibus inordinatis ut illud non redeat, verè sacrum Pascha peregrisse dicenda est, & non aliter. Sic sanctus Augustinus: *Agimus saluberrimum transitum, cum à diabolo transimus ad Christum, & ab isto instabili seculo ad eius fundatissimum regnum. Ideo quippe ad Deum permanentem transimus ne cum mundo transeunte transeamus.* Sic & S. Ambrosius: *Pascha transitus est à passionibus ad exercitia virtutis.* Itemque alibi: *Pascha Domini quotannis celebratur, hoc est, animarum transitus à vitiis ad virtutem, à passionibus carnis ad gratiã sobrietatis mentis, à malitia nequitiaque fermento ad veritatem & sinceritatem regenerationis.* Sanctus denique Bernardus: *In hac tam præcipua solemnitate, quid commendetur nobis, sedula cogitatione pensamus. Nempe resurrectio, transitus & transmigratio. Christus enim, fratres, non rediit hodie sed resurrexit: non rediit sed transit, transmigravit non remeavit. Donique & ipsum,*

quod celebramus Pascha, transitus non reditus interpretatur: & Galilea, ubi videndus nobis promittitur qui resurrexit, non remeationem sonat sed transmigrationem. Si post consummationem crucis, in nostram hanc mortalitatem, & vita præsentis ærumnas Christus Dominus revixisset, ego eum fratres non transisse dicerem sed rediisse: non transmigrasse in sublimius aliquid, sed ad statum remeasse priorem. Nunc autem quia transit in novitatem vita, nos quoque, invitatur ad transitum, vocat in Galilaam. Quæ plura ibi sequuntur, in sequentem differuntur diem.

Tu verò interim ut ab una libertate transeas in aliam, sicque constans permanes ut nunquam relinças & immuteris, dic cum sancto Ignatio Fundatore Societatis Iesu: *Suscipe In Exerc. Domine universam meam libertatem: Accipe Spirit. 4. memoriam, intellectum atque voluntatem omnem. hebdom. Quidquid habeo, vel possideo, mihi largitus es, id tibi totum restituo, ac tua prorsus voluntati traño gubernandum. Amorem tui solum cum gratia tua mihi dones, & arves sum satis, nec aliud quidquam ultra posco.*

Vide in 4. parte, Sabbato hebdomadæ 15. & rota hebdomadæ 24.

DISSANCTVS PASCHAE

S E U

DOMINICA RESURRECTIONIS

E T

DIES QUAM FECIT DOMINVS.

Surrexit, non est hic. Marci 16.

Surrexit Dominus verè. Luc. 24.

Fidelis sermo: Nam si mortui sumus, & convivemus. 2. Tim. 2.

VERITAS PRACTICA.

Nemo cum Christo mortuus, qui cum ipso non resurgat:

Nemo cum Christo resurgit, nisi qui cum ipso sit mortuus.

RATIO utriusque partis est, quod cum Christo resurgere, sit hoc unum & idem, ac novam cum illo vitam agere.

Sed nemo est cum Christo mortuus, qui hanc novam cum illo non agat vitam: & nemo hanc

novam agit vitam, nisi qui cum ipso sit mortuus. Ergo & utrumque verum quod proponitur, & de utroque dici potest. Fidelis sermo, nam si mortui sumus, & convivemus. Quod certè est consolationis non modica: Si vero etiam non sumus mortui, nec convivemus, nec resurgemus. Quod profectò parvèndum est, cum præcipuè tam pauci sunt qui verè sunt mortui. Quid sequitur, nisi quod etiam tam pauci sunt qui verè cum Christo resurgant? Quid porro magis cavendum; & Quid magis opportunum quod consideretur, quam ex quibus sumus?

H c 2

I. PUN.

I. PUNCTUM.

QUOD sanctus ait Apostolus; *Christum Dominum resurrexisse tertia die secundum Scripturas*, Sanctus Anselmus fidelis ejus Interpres, refert ad illum locum *Osee 6.* Osee, ubi Propheta sic loquitur: *Vivificabit nos post duos dies, in die tertia suscitabit nos.* Quasi locus hic esset insignior inter omnes Scripturas quæ de Christo resurgente prænuntiarunt. Mirum certè, cum alia non desent Scriptura, quæ clarius & expressius de Christo Domino loquebatur. Iob dixerat, *Scio quod Redemptor meus vivit.* David in persona ipsius Christi cecinerat: *Ego dormivi & soporatus sum, & exurrexi. Quod & confirmarat Ilijas, aliique multi; Nunc consurgam, dicit Dominus, nunc exaltabor, & nunc sublimabor.* Nonne hæc de Christo sunt aperta & nonne & sunt etiam apertiora, quam quæ Propheta dixit Oseas, cum expressè de Christo non videatur loqui, sed tantum de nobis? Non enim dicit sicut alii, *vivificabitur, suscitabitur, sed vivificabit nos, & suscitabit nos;* de nostra potius quam de Christi resurrectione videtur agere. Cur sic Propheta loquitur? Cur sic Apostolus ad illum præcipue spectavit locum? aut cur ejus Interpres sic illius declarat mentem?

Opportunè profectò & sapienter omnes. Sic erat Propheta loquendum: Sic erat Apostolo referendum; Sic erat Interpreti declarandum. Non est modus loquendi aprior de mysterio Resurrectionis Domini quam his Propheta Verbis, *Vivificabit nos, & suscitabit nos.* Hoc est totum simul plenè & perfectè mysterium enarrare. Pars quædam est tantum mysterii quam alii attingunt, cum dicunt, *vivet aut resurget;* Restat pars altera quam omittunt, & quæ tamen totum magis spectat & complet mysterium, nempe ut resurgamus cum Christo, *ut ipse nos secum vivificet & suscitet.* Primam qui dicit partem de Christo suscitato, non secundam exprimit de nobis suscitatis: Sed qui secundam hanc dicit, dicit simul & primam, dicit simul totum mysterium, & illo præcipue dicit modo, quo præsertim nobis est intelligendum.

Nam cū audimus nos suscitatos à Christo vel cum ipso, simul facile capimus ipsum esse

suscitatum, ipsum esse primogenitum ex mortuis, ipsum sibi primò vitam dedisse quam communicaret aliis. Et cum præterea sic audimus Scripturas de nobis potius quam de Christo loquentes, hinc apertè cognoscimus non aliter de mysterio resurgentis Christi cogitandum aut loquendum, quam ut simul de nostra resurrectione cogitemus & disseramus; & hanc esse præcipuam festi partem, ut de nobis sic Christo conformandis meditemur, quia hic est omnium, quæ Christus egit, finis, qui cum sine nobis non possit perfici & compleri, nobis est proponendus, nobis est declarandus, ut, quod de suo cuique est conferendum ad salutem, non omitat, ne si forte Christo desit, Christus nihil illi proficit.

Hoc est quod arguere videbatur idè Apostolus in Colossensibus, quod ex parte tantum dies solemniores facerent, & nihil facerent. *Nemo vos, inquit, iudicet in parte diei festi, quasi diceret ut quidam interpretantur: Ne putetis vos expleisse munus vestrum in celebrando festo, si tantum mente aut sermone pertractaveritis partem illam quæ ad Christum spectat, & quæ jam sine nobis peracta est; pars est festi diei, non totus dies, nisi alteram simul ad junxeritis quæ à vobis exigitur, ut, quod vestrum est, cum Christo conferatis, & de illa parte attentius cogitetis. Participes enim Christi effecti sumus, ait Idem, si tamen initium substantivæ ejus usque ad finem firmum retineamus, id est, quod incepit in suo corpore, & non nisi nobiscum perficit, vel quod jam in nobis, ex mutua nostri parte est inchoatum, oportet ut simul eorum compleamus; nempe sicut cum illo jam nati sumus, cum illo baptizati, cum illo mortui, sic cum illo resurgamus, sic cum illo ascendamus. Sic participes ejus effecti sumus & non aliter. Nec enim satis est inchoasse cum illo, nisi usque ad finem cum illo persistamus.*

Quamobrem rectè Apostolus, cū Timotheum suum instrueret de tractando resurrectionis mysterio: *Fidelis, inquit, sermo, si mortui sumus, convivemus.* Quasi diceret, hic est fructu osulus, hic est intelligendus, hic est habendus præ cæteris sermo; sic te fidelem exhibebis Verbi Divini ministrum, cum salutem tuam spectans, & eorum qui re audiant, sic de Christo resurgente sermonem habueris, ut omnes intelligant, non quod tantum aut quomodo Christus resurrexerit, sed quomodo

do nos simul cum eo verè resurgamus; si videlicet simul cum eo mortui, Nam sic convivemus, inquit, si justinabimus, & conregnabimus: si negaverimus, & ille negabit nos, id est, si sustinemus quod est sciendum ut nobis moriamur, tum ille nobis dabit ut cum ipso surgamus, vivamus & regnemus. Quod si verò illud negaverimus, & ille nobis gratiam resurgendi negabit. Ac tandem concludit: *Hæc commune, testificans coram Domino*: Hæc declarata testimoniis & rationibus, quæ fidem faciant & persuadeant fidelibus coram Domino, id est, vere perfectè, ut qui te audierint, verè etiam moriantur, & verè resurgant, non fictè & simulatè.

Quod certè est valde observandum, ubi de resurrectione agitur, atque idcirco expressè de Christo resurgente dicitur. *Surrexit Dominus verè*. Nam possunt esse quædam resurrectiones non veræ, Resurrexit olim Samuel, ut est in primo Regum libro, Resurrexit Moses & apparuit in monte Thabor cum Christo se transfigurante: sed non vera fuit Resurrectio, sicut Christi; non illi suo in corpore surrexerunt sicut Christus, sed in aëreo aut phantastico & apparenti. Sic multi apparent hodie resurgentes, sed verendum valde ne tantum apparenter, & non verè resurgant sicut Christus. Datur autem nobis ab Apostolo nota certissima qua id dignoscamus: si quis videlicet cum ipso fuerit mortuus. *Si mortuus sumus cum Christo, credimus quia simul etiam vivemus cum Christo*. Appareat nos esse verè mortuos, & apparebit nos verè esse vivos. Sicut illi, qui dicuntur in Evangelio resurrexisse cum Christo & apparuisse multis in civitate, dicuntur illi esse, quorum monumenta sunt aperta, qua die quave hora Christus est mortuus: Ita illi profectò resurgent spiritui & animo quorum Conscientiæ sic fuerunt aperta, nihil ut lateat, quod non confiterentur, quod non dolerent, quod non expiant, quod non manifestè restarentur se detestari. Hæc est esse mortuum, mortuum peccato, mortuum mundo, mortuum suis pravis affectibus, mortuum iis quibuscunque, quæ ad peccandum possent impellere. Qui sic est mortuus, bene speret, & speretur se cum Christo resurrexisse: *fidelis sermo*: sermo indubitatus: Sicut è contra, qui non ita est mortuus, planè non resurrexit, neque unquam resurget nisi prius moriatur.

Hæc est Veritas modò expendenda, cujus allata ratio, quidquid de ipso Domino resurgente magnificentius & gloriosius dici potest, dicendū suggerit & subministrat. Quid enim gloriosius de Christo dici potest, quam quod ait noster Apostolus, *ut quomodo Christus surrexit à mortuis per gloriam Patris, ita & nos in novitate vitæ ambulemus*? Hæc nempe est maxima Filii gloria, quod per gloriam Patris surrexerit, & quod simul effecerit ut in novitate vitæ cum ipso ambulemus. At verò hæc est germana ratio, qua proposita veritas stabilitur, hoc est, quo directè demonstratur neminè posse cum Christo resurgere nisi cum ipso sit mortuus; Quia nemo videlicet cum Christo resurgere dicendus est, nisi qui cum illo novè agit vitam; unde quantum necesse est explicare quid sit novam cum Christo vitam agere, tantum oportet necessariò contemplari quænam sit nova Christi resurgentis vita, quid sit illum per gloriam Patris resurrexisse, & quidquid demum eò spectat.

Omissis autem pluribus interpretandi modis, gloria Patris non alia hic intelligenda est quam ipsa Divinitatis gloria seu gloriosa virtus; Sensusque est, Christum sic corpus suum, quod jacebat in sepulchro, relumpisse, ut in illo corpore jam viveret, non sicut ante vixerat, vitam mortalem, vitam corruptibilem, vitam nostræ similem quantum ad pœnas & ærumnas: sed vitam gloriosam, vitam immortalem, vitam divinam, vitam similem Deo, quantum quidem per dotes corporis resurgentis talis vita potest geri.

Sic enim primò per illam dotem quæ dicitur *Impassibilitas*, ab omni proterus illæsum & intactum malo sensibili, corpus ejus exemptum est, *Non timebo*, inquit, *millia populi circumdantis me*. Jam non læditur, jam non moritur, *mors illi ultra non dominabitur*.

Per dotem *Agilitatis*, nullo pondere retardabatur, quin posset in instanti se de loco ad locum tanta facilitate inferre, quanta cum evanuit ex oculis discipulorum quibuscumque accebat mensæ in Castello Emaus, & tum eodem instanti, vel Petro vel Iacobo apparuit longè distans.

Per dotem *Sulilitatis*, ita corpus opacitatem exiit, ut perinde ac spiritus obsecrator egredere sepulchro ac clavis, ingrederetur januis.

Per dotem denique *Claritatis*, sic cum vel-

ler, totus resfulgebat, ut quemadmodum in transfiguratione resplenduit facies eius sicut sol, ita toto poterat resplendere corpore, & totum suo splendore mundum illustrare. Hæc est propterea *dies quam fecit Dominus*, quia novo suo fulgentis splendore corporis magis diem illustravit quam sua sol claritate radiorum; vel quia Christus resurgens ut Sol Iustitiæ novo bono fecit eum diem: seu nova hominibus hac die communicavit bona sicut Propheta prædixerat: *Orietur vobis sol Iustitia & sanitas in pennis eius.* Vel quod ad hanc diem sibi ob novum hoc Mysterium singulariter consecravit, & consecratam voluerit à nobis observari; Vel hæc denique dies quam fecit Dominus ad hunc finem, *ut exultemus & letemur in ea*, propter novam illam & gloriosam vitam quam Christus in terra cepit vivere. Nam si, dum nasceretur mortalis & passibilis, *Evangelizatum est nobis gaudium magnum*, quanto maius oportet esse gaudium, cum ex illa mortali vita transit in mortalem & incorruptam. Quæ certè nova vivendi ratio non minus nova Christi vita & nova eius nativitas dicitur quam vita temporalis, cum non minus propter illam dicatur ei à Patre, *Filius meus es tu: Ego hodie genui te.* Non quod nova novi corporis fuerit generatio, sed quod novus fuerit vivendi modus, sicut cælum dicitur novum, quando in regeneratione sæculi non eo subsistet modo quo iam volvitur & revolvitur in sua temporum spatia.

Mat. 4.

Pf. 2.
Act. 13.

Hebr. 1.

Pf. 54.
Apoc. 4.
& 5.

Luc. 24.

Hæc est altera illa in mundum eius introductio de qua S. Apostolus: *& cum iterum introducit primogenitum in orbem terra, dicit, & adorent eum omnes Angeli Dei.* Primo est introductus dum nasceretur; iterum verò dum resurgit. Et sicut in prima nova vita, singulari cultu ab Angelis & hominibus fuit adorandus, ita in secunda nova vita, debet ab illis coli & adorari. *Venite exultemus Domino, iubilemus Deo salutari nostro. DIGNVS es Domine Deus noster accipere gloriam, & honorem, & honorem, & virtutem. DIGNVS est Agnus, qui occisus est, accipere virtutem & Divinitatem, & sapientiam & fortitudinem, & honorem, & gloriam & benedictionem.*

Quæ quidem Sanctorum verba duplicem habent sensum, primus est, ut Christus dicatur dignus accipere gloriam & alia quæ prædicantur, quantum ad corpus, sicut ipse de se dicebat, oportuit pati Christum & ita in cruce in

gloriam suam. Dignus est ut communicetur corpori vita gloriosa, vita divina. Secundus sensus est, ut quam inde novam vivit vitam, agnoscant omnes & prædicent, sicq; accipiat virtutem & divinitatem, accipiendo laudes & præconia, quæ à nobis propterea celebrantur. Atque hoc est Pascha quod modò supra dies omnes festos celeberrimum agimus, id est, transitus Christi à morte ad vitam, seu à vita mortali ad immortalē quam sua morte promeruit.

Certè quando non fuisset passus; & quando id solum in Christi fuisset corpore quod *divinitatis plenitudo in eo habitaret*, merebatur Christus æquè esse illa sui parte corporali gloriosus, ac parte alia spiritali animæ quæ semper fuit beatus; sed tamē tanti facit quod sit passus & mortuus, ut hoc singulari nomine & titulo velit intrare in gloriam suam, & hanc suam gloriam velit à nobis propterea coli & celebrari gloriosius quam ullam aliam. Unde Apostolus: *Eum, qui modico quàm* Hebr. 4.
Angeli minoratus est, videmus Iesum propter ignominiam mortis, gloriâ & honore coronatum.

Sicut Noe post diluviū, Ioseph post carcerem, Moyses & David post ovium curam, & Daniel post leonum lacum, ac Mardocheus post sibi paratam crucem, gloriosiores extitere omnes; Sic planè Christus Dominus à cruce & sepulchro gloriam splendidiorem refert. *Occisus est agnus, & vicis Leo.* Videte quanta differentia inter agnum & leonem, tanta inter Christum mortalem & immortalē. Non erat agnus nisi ut esset leo; sed non est leo nisi quia fuit agnus. Atque ut perenne monimentum statueret suæ mortalitatis in immortalitatem commutata; suas illas plagas, quas in latere, in manibus ac pedibus accipere voluit, daponere noluit, ut sic illustriora fierent æterni gaudii & gloriæ nunquam desitura decora, quæ aliquando fuerant doloris & ignominie notoria signa.

Hæc est itaque Patris Gloria, per quam Christum resurrexisse ait Apostolus, ut quomodo vitam è sepulchro novam retulit, sic nos si verè cum illo resurgere volumus, in quadam novitate vitæ nobis propria, & conformi ambulemus. Sic præclare sanctus Augustinus: *Quidquid gestum est in Christi cruce, in sepultura & in resurrectione, ita gestum est, ut his rebus consignaretur vita Christiana quæ in terris agitatur. Propter Christi crucem, dictum est.* Qui

In Enchir. c. 53.

Gal. 5. Qui sunt Christi, carnem suam crucifixerunt
Rom. 6. cum vitis. Propter Sepulturam: Consepulti
sunt cum Christo per baptismum in mor-
tem. Propter resurrectionem, quemadmodum
Christus surrexit à mortuis per gloriam Pa-
tris, ita & nos in novitate vitæ ambulemus;
Qua scilicet novitate vitæ similitudinem
quandam cum ipso resurgente possimus exhi-
bere, ut omnis vita eius manifestetur in carne
nostra mortali; Sic enim quatuor illæ, quas in
Christo fuisse dores audivimus, nobis certo
quodam modo conferuntur, quibus quædam
quidem mortali fas est vivere, vitam vivamus
cum Christo quam simillimam, ut fusè tota
hac demonstratur hebdomada, breviter ve-
rò in sequenti puncto.

Nunc illud tantum firmiter hæreat, nostram
non esse aliam cum Christo resurrectionem,
quam quæ cum Christo similitudinem illam
habet, quæ vitæ novitas dicitur, & in qua to-
tum salutis ac perfectionis nostræ vertatur
opus. Sic enim rursus idem Apostolus de
Christo Domino, *Qui traditus est propter delicta nostra, & resurrexit propter iustificationem nostram*; id est, ut iustè, ut sanctè vivamus: non ut solent homines vivere, sed novo quodam modo, quo pauci vivunt, qui sunt in arcta illa Via quæ ad vitam ducit. Propter hoc autem resurrexisset Christus dicitur, quia sic similitudine novæ vitæ nos acuit & excitat ad novum vivendi genus: sic exemplari suæ vitæ gloriosæ proposito, nos valde instruit & informat, quomodo sic cum illo possimus vivere; sic denique dum ipse vivit à mortuis, in nobis vivat, in nobis novam illam vitam instituat, sicut ipse suis dicebat Apostolis, *Quia ego vivo, & vos vivetis. Et vos in me, & ego in vobis.*

O vita Jesu cordium! cor novum crea in me, quod sit capacius tuæ vitæ recipiendæ. Fili, satis est capax tuum, si mihi totum dederis.

II. PUNCTUM.

SED novitas ista vita sic tota est in morte veteris hominis, ut sicut qui verè mortuus fuerit, verè cum illo novam agat vitam: sic nisi quis ita fuerit mortuus, non omnino vivet.

Primam propositionis partem sic Divinus Apostolus, quo nemo pressius & uberius, de hoc egit mysterio, sic consequenter ad illa

verba de novitate vitæ, pergit declarare mirifico sanè loquendi modo, *Si enim, inquit, com-plantati facti sumus similitudini mortis eius, simul & resurrectionis erimus*; Metaphora leu ratio loquendi delumpra est à furculis sive iamusculis, qui naturam & proprietatem plantæ, cui forte inseruntur, ita solent constanter sequi ut cum per hyemem arescit & penè moritur planta, sic illi arescant & moriantur: cum autem vere novo, & æstate revirescit ac fructificat planta, sic illi simul virescant & fructificent. Ita nos ait Apostolus, si ii sumus, qui esse debemus, sumus velut quidam furculi per fidem, per gratiam, & per charitatem Christo inserti & complantati; atq; ita Christo morienti similes esse debemus, sic simul cum illo morientes peccatis & pravis quibuscunque affectibus; quam Christi mortem si morte nostra sic fideliter per primas communicatas gratias imitamus, sequetur illud aliud quod est summè optandum, ut per ampliores gratias nobis dandas, Christi etiam resurgentis similitudinem quandam exprimamus, dū novo viventes vivendi genere, toto supernaturali, toto spiritali, toto cœlesti & Divino, non iam quales ante fuimus, sed quales oportet esse verè Christianos in sanctis conversationibus & pietatibus evadamus. Sic ipse de se Apostolus, quid inde ageret quidve experiretur; *Configuratus, inquit, morti eius, si quo modo occurram ad resurrectionem quæ est ex mortuis, non quod iam acceperim aut quod perfectus sim, sequor autem si quomodo comprehendam, in quo & comprehensus sum à Christo Jesu.* Quasi diceret, sic in dies conor proficere, non enim perfectionis metam attingi, & semper restat quo ulterius pergam, sic autem pergo ut quantum Christo morienti similis fio mortificatione corporis & animi, tantum illi resurgenti evadam similis per veras solidasque virtutes, quibus eò tandem perfectionis perveniam quò me vocat Christus.

Ut verò planius intelligatur, quomodo hæc ita fiant, sic paucis habe quod fusius alibi. Quatuor in nobis sunt præcipuè, quæ internæ mortificationi subiiciuntur, nempe in inferiori parte animæ, sunt duo appetitus, Concupiscibilis & Irascibilis: In superiore verò, Voluntas, & Intellectus. His quatuor abnegandis & mortificandis partibus studeat omnino necesse est, qui cum Christo mori appetit; Studium autem & exercitatio mor-

rificatio.

tificationis eiusmodi per quatuor illas, quæ vocantur Cardinales, virtutes sic peragitur, ut Temperantia contineat appetitum Concupiscibilem: Fortitudo moderetur irascibilem; Iustitia regat voluntatem; & Prudentia Christiana dirigat intellectum. Quadriga illa est qua per vias quas vocant purgativam & illuminativam dicuntur vehi Incipientes & Proficientes. Habet enim unaquæque Virtus duos distinctos actus, quorum uno vitium in purgativa fugiat, & alio virtutem in illuminativa segetur.

Jam vero his virtutibus studiosè colendis & constanter exercendis qui se addixerint, sicut complantantur similitudini mortis Christi, sic etiam similitudini resurrectionis eius conformabuntur, quia quanta fuerit eorum virtus, tanta mox unicuique virtuti dos quædam supernaturalis respondens, illis infunditur, quæ sic eorum animos supra se provehit & nobilitat, ut supernaturalem planè & divinam vitam agant, quæ est vita verè Christiana & religiosa, quam Christus sibi & nobis promeruit & nobiscum communicat.

Temperantia illa, quæ appetitum concupiscibilem temperabat, sic solidatur & perficitur, ut fiat quædam impassibilitas, & jam animus nullis lædatur appetitionum objectis, nihil terrenum appetat & caducum, *quæ sursum sunt sapiat, non quæ super terram.* Fortitudo, quæ irascibilem continebat, fit subtilitas quædam interior, quæ difficilia quæque & ardua tam generosè penetrabit, quam audacter dicebat illa Mulier de corpore sui Dilecti: *Domine si tu sustulisti eum, dicito mihi, ubi posuisti eum, & ego eum tollam.*

Ioan. 20.

Ist. 40.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Phil. 2.

Justitia, quæ voluntatem regebat, transit in agilitatem illam *quæ assumit pennas ut aquila*, quibus semper volabit anima, nec unquã deficiet. Prudentia denique, quæ intellectum dirigebat, evadet in claritatem, qua non solum animus sibi magis splendescat, sed & aliis præluceat ad omnes virtutum actus de quibus aiebat Apostolus, *inter quos lucetis sicut luminaria in mundo.*

Nonne hæc tibi videtur vita nova, vita gloriola, vita Christo resurgenti quàm similis? Quamobrem hoc illud est quod dicebat Apostolus, *Si complantati facti sumus similitudini mortis eius, simul & resurrectionis erimus, Si mortui sumus, & convivemus.* Hoc est quod prima propositionis parte dicebatur, certò id

futurum, ut, qui essent cum Christo mortui, novam cum illo vitam agerent. Nunc quæ restat pars altera, quod non aliter nova hæc vita possit institui quàm si mortui simus morte illa spiritali vitiorum, de qua suis congaudebat Apostolus, *mortui estis, & vita vestra abscondita est cum Christo in gloria*, tribus his probatur modis.

Primò, quia cum vita illa supernaturalis, sit excellentissimum donum cui recipiendo debet cum gratia disponi animus, non aliter congruentius disponitur quam perfecta illa mortificatione, de qua Dominus, *Qui non accipit crucem suam & sequitur me, non est me dignus.*

Secundò, res ipsa sic videtur exigere, ut non nisi mortuo veteri homine, novus vivat. Cum enim sibi invicem, sicut Caro & Spiritus, advertebantur, certè non potest unus subsistere, nisi alio deficiente. *Nisi granum frumenti cadens in terram mortuum fuerit, ipsum solum manet; Quod de tua naturali, & nostra mortali morte dicebat Dominus. Quod ita planum est & evidens, ut qui aliter sentiat & sapiat, planè desipiat, inquit Apostolus; Insipiens! tu quod, eminas, non vivificatur nisi prius moriatur!* Et putares te posse nova vita vivificari, nisi prius moriaris?

Tertio denique, sic est divinitus institutum & decretum, ut quemadmodum non est ingressus ad immortalem & beatam vitam nisi per mortem naturalem, sic planè nullus sit aditus ad vitam spiritualem & perfectam nisi per illam mortalem mortem *dum spiritus facta carnis, mortificantur.* Quis adeo demens præsumeret se nisi morte obita posse illud pertingere, quò nullus unquam mortalium, nec ipsa Virgo Deipara, nec ipse Christus Dominus, nisi gustata, ut ait Apostolus, *morte, pervenerunt?* Et tamen facilius cum aliquo dispensaret Deus ut naturali vita vivus in ipsam beatitudinis gloriam transferretur, quàm ut animali vita spirans in spiritualem reciperetur; non enim cõtuntur, *nec est participatio iustitiae cum iniquitate, nec societas luci ad tenebras. CARO & sanguis regnum Dei possidere non possunt, neque corruptio incorruptam possidebit. Ratum fixumque est. Vivamus vitam Evangelicam, moriendo mortem Evangelicam,* inquit sanctus Augustinus. Vide in 1. parte, Sabbatho hebdomadæ 5. post Epiphaniam.

III. PUNCTUM.

Scic igitur utrumque paret quod est propositum.

Nemo cum Christo mortuus, qui cum ipso non resurgit. Nemo cum Christo resurgit, nisi qui cum ipso sit mortuus. Quia tota resurrectionis nostræ ratio sita est in novitate vitæ, quam qui non vivunt, tam certò non resurgunt, quam de aliis dubitandi locum non relinquit Apostolus, qui & seipsum explicans & à se dicta confirmans, atque ad veritatis praxim nos provocans, sic aptè concludebat, *Igitur si confurrexistis cum Christo, qua sursum sunt quærite, ubi Christus est in dextera Dei sedens, qua sursum sunt sapite, non qua super terram*; Id est, in hoc agnosceris vos confurrexisse cum Christo, si non jam terrena sed cœlestia; non præsentia sed futura; non caduca sed æterna queratis & sapiatis. *Quid quæritis viventem cum mortuis*? dicebant Angeli ad mulieres, *non est hic, sed surrexit. Venite & videte locum ubi positus erat Dominus*. Quasi dicerent; si non surrexisset Christus, hic esset ubi sepuleus est; & si revera hic esset, non diceretur surrexisse; Cum autem manifestum vobis fiat, hic non esse, quid sequitur, nisi quod surrexit?

Ita planè de unoquoque nostrum discurrendum est, ut agnoscat an verè possit dici surrexisse. Habent enim singula vitia suum quendam locum in æternum & æternum, in quo qui erat vitiosus, si forte quæritur, & de hoc dici possit, non est hic, dici poterit etiam quod surrexit. Aut certè si, quod ait Scriptura, suas in vias unusquisque redeat, & quam videbatur deposuisse pravam consuetudinem, hanc resumat, ibidemque semper sui similis in suo vivat genio, quis illum surrexisse cum Christo dicat?

Esto sit confessus, & ritè etiam communicavit, ac viventem Christum susceperit, nec ausit hodie, quod post biduum aut triduum liberè & impunè audebit; non dicerem tamen illum cum Christo, neque Christum in ipso verè, ut dici debet, surrexisse; nam cum Christo resurgere, non est simpliciter resurgere, sed quomodo Christus surrexit ad immortalitatem & novam vitam, sic in novitate vitæ ambulare, hoc est cum Christo resurgere, nec aliter; aut nos fallit Apostolus. Non est autem in

Haynesfve Pars II.

novitate vitæ ambulare, si per triduum aut quadriduum te à solito vivendi genere temperes, quasi hoc tuæ tantùm vitæ is mereatur, qui totam suam vitam tibi libens impertit. Sed quod vitæ est reliquum ita velle modo renovare, sicut novæ Christus exemplar vitæ nobis est factus, ut in ea, quam modò tibi proponis, vitæ integritate, sic semper velis vivere. Hæc est vitæ novitas & non alia, quæ te Christo resurgenti conformet.

Dixi etiam, quod non leviter dictum putes, nec ipsum Christum Dominum posse aliter in te verè dici resurgens; Quod tamen videatur idem esse ac te cum Christo resurgere, potest tamen seorsim considerari, atque ex uno probari aliud. Ratio autem, cur id propriè non possit de Christo dici, hæc est; quod propriè non dicitur Christus *resurgens à mortuis*, nisi simul dicatur, *Iam non moritur, mors illi ultra non dominabitur*. Hoc autem postremum in te non diceretur de Christo, nisi talem vitæ constituas novitatem quam, divina favente gratia, perpetuare velis in annos consequentes. Nam defectu hujus constantissimæ voluntatis, citò deficies, citò peccabis, & peccato tuo mortem inferes Christo, Christus in te tam verè per peccatum morietur, quam verè in te vivebat ante peccatum. Jamne verò poteritne dici, quod dicendum erat, ut surrexisse diceretur, jam non moritur, mors illi ultra non dominabitur? O peccatum, o Christi-
 cidium!

Sic præclare sanctus Bernardus, *Si post consummationem Crucis in hac nostra mortalitate Christus revixisset, Ego cum non transisse dicere sed redisse*. Alludit ad voces Palschæ & Galilææ, quæ significant transitum & transmigrationem, & perinde est ac si diceret: si Christus surrexisset mortalis, non ego eum dicerem surrexisse, quo Scripturæ modo significabant eum resurrecturum, quia significabant sic à morte resurrecturum, ut jam ultra non moreretur. Quod autem primò dicitur de illius corporali resurrectione, idem dici deinde debet de spirituali, qua in nobis resurgit: ac proinde pari modo sive in suo corpore, sive in tuo pectore dici non potest surrexisse, nisi resurgat immortalis, sive jam non moriturus, quantum quidem cum gratia per te stabit. Hoc est quod omnino deliberares, quod planè stituas, & sanctè firmiterq; concludas.

F f

Ec

Rom. 6.

Serm. 1. de Resurr.

Et certè, quæ duo plurimum valent ad concitandos nostros animos, summum bonum, aut summum malum, hæc ambo simul concurrunt, ad illam firmam statuendam voluntatem. Quid enim melius, quid optabilius, quam nos in Christo, vel in nobis Christum resurgere? Quid detestandum magis, quam si quidem Christum viventem recipias, post illi verò mortem inferre ausis! Tu Christo mortem! perpende verba, rem metire; para responsum interroganti Deo, quod olim à fratricida Caino: **UBI EST ABEL FRATER TUUS?** Dic peccator, eloquere, ubi est Christus tuus? Quid dices? Quid respondebis? Num custos fratris mei sum? sic revera custos eras fratris tui, sic tibi datur hodie custodiendus, ut vita ejus in manu tua sit. O bonitatem Creatoris! ò malitiam creaturæ! en humanam Creator assumit vitam, quam pro creatura profundat, & aliam in super induit Sacramentalem, quam illi ipsi creaturæ totam communicet & bona fide credat: Quid vero creatura? Quid vero peccatrix anima? Quasi parum illi esset, quod jam humana sui Redemptoris vita sit effusa, illam etiam Sacramentalem vitam ipsa ipsa, sua sponte, peccatrix anima illam etiam Sacramentalem vitam de medio cordis sui tollit! Illum Dei conculcat Filium, quem pavent Angeli & Sanguinem testamenti pollutum ducit, tot repetitis vicibus, tot renovatis mortibus quot peccata perpetrare placet! Quamobrem verò placet, & quibus tyrannis, quibus tormentis ad tale scelus agitur? Sola voluptate, sola licentia vitæ liberioris, solo sui amore mora, quo animale suam vitam divinæ præfert; & mavult in se Christum mori, quam se cum Christo vivere! Potestne seeleratius aliquid in humanis cogitari? Potest certè peccatum unum majus & gravius esse alio: sed non potest aliud esse quod vis malum, malo peccati gravius.

Urgeri debet hic affectus quam vehementer poterit: Et propterea, Vide Sabbato & Dominica præcedenti, verba sancti Bernardi, quibus adde, quæ opportunè admodum ex eodem sermone sequuntur. *Quid nos dicimus, qui sacram Domini resurrectionem Pascha privamus nomine, ut sit nobis in reditum magis quam in transitum? luximus his diebus, compuncti & orationi, gravitati & abstinentia dedisti: ceterorum negligentias temporum, sacro*

hoc quadragenario redimere & diluere cupientes. Communicamus passionibus Christi: complacenti ei denno sumus per baptismum quendam lacrymarum, poenitentia, confessionu. Si ergo mortui sumus peccato, quomodo vivemus adhuc in illo? Si negligentias planximus, quid causa est, ut recidamus nunc in eadem? Inveniemur nunc iterum curiosi ut antè, verbosi ut antè, pigri & negligentis ut antè: vani, suspiciosi, detractores, iracundi, ceterisque impliciti vitii, quæ tam anxie deploravimus his diebus? Lavi pedes meos: quomodo iterum inquinabo eos? Exui me tunicam meam: quomodo induam eam? Non est transmigratio hæc fratres: non sic videbitur Christus, non hoc iter quo ostendat nobis Deus salutare suum. Denique qui retro respicit, indignus est regno Dei.

Sic amatores saculi, inimici crucis Christi, cujus in vanum accepto nomine dicuntur Christiani: toto hoc tempore quadragesimali ad instantes in hiant dies resurrectionis: heu, ut liberius indulgeant voluptati. Obnubilat, fratres, solemnitatis lætitiæ materiam tristior, sed ipsius plangimus solemnitatis injuriam, quam dissimulare non possumus, nec in ipsa, imò minus in ipsa. Proh dolor, peccandi tempus, terminus recidendi, facta est resurrectio Salvatoris! Ex hoc nempè commensationes & ebrietates redeunt, cubilia & immodicitia repetuntur, & laxantur concupiscentiæ frenæ: quasi ad hoc surrexerit Christus, & non magis propter justificationem nostram! Sic honoratus miseri Christum, quem suscepistis: venturo parastis hospitium, consistentes peccata cum genu; castigantes corpora, elemosynas impendentes; & ecce, susceptum proditis inimicis, imò exire compellitis, priores nequitias admittendo. Neque enim cohabitatio esse potest luci ad tenebras, Christi cum superbia, cum avaritia, cum ambitione, cum si aeterno odio, cum luxuria, cum fornicatione. Quid enim minus præferri debetur quam venturo? Quid minus reverentia, resurrectionis tempus exigit quam passionis? Sed vos, ut manifestum est, neutrum honoratis. Nam si compatere mini & conregnareti: si commoreremini & consurgeretis. Nunc autem ex sola consuetudine temporis & simulatione quadam, humiliatio illa processit, quam non sequitur exultatio spiritualis. Propter hoc, ut ait Apostolus: multi infirmi & imbecilles, & dormiunt multi. Propter hoc crebra in diversis regionibus hominum mortalitas, specialiter his diebus. Quid enim? deprehensi estis inter angustias, prævaricatores, non qui prava,

prævaricati estis, sed qui persistitis in peccato, ad-
dentes prævaricationem aut penitus impoeniten-
tes, aut repide penitentes: nec pericula fugientes,
vel post miseram experientiam, incertiva peccati.
Si prælibari possit aut prælegi tota sequens
hebdomada, consulem foret, ad pleniorum

hujus Veritatis intelligentiam; Cui & deser-
vire potest illa quæ habetur in 4. parte, Do-
minica 15.

Sicut à peccato, sic à peccati reliquiis re-
surgendum.

HAC HEBDOMADE, dotes corporis, seu vitæ gloriose Christi, atque animæ
nostræ simul cum eo resurgentis qualitates proponuntur, indeque veritates practi-
cæ, paradoxæque omnes eruuntur.

FERIA SECUNDA. DE IMMORTALITATE GLORIOSÆ Vitæ Christi.

Atque Anima cum eo Resurgentis.

Christus resurgens ex mortuis, jam non moritur, Mors illi ultra non dominabitur, Rom. 6.

VERITAS PRACTICA.

In Morte Immortalitas.

Sensus est, quod, quamdiu illa, qua simul cum
Christo mortua est & resurrexit Anima, in
morte vitæ sensualis permanebit, permanebit
etiam in quadam immortalitate morali,
quam participat ex Gratia Domini resurgētis.
Ratio est, quia illa immortalitas consistit in San-
ctificatione animæ, qua est peccati gravioris
exclusio.

Sed quamdiu anima permanebit in morte vitæ
sensualis, excludetur peccatum, & remanebit
semper sanctificata.

Ergo & simul Immortalis erit, illa morali im-
mortalitate, quam à Christo resurgente par-
ticipat. Atque ita in morte immortalitas, &
vitæ beatæ quadam similitudo, pro qua mors
illa nullus appetenda esset.

I. PUNCTUM.

Quandoquidem. Mystera seu Apparitiones Christi Domini resurgentis re-
servantur in rotum Paschale tempus,
nihil aptius & convenientius huic triumphā-

ti hebdomadæ considerari posse videtur, quæ
representatio gloriose vitæ, seu quæ in Chri-
sto Domino fuit, seu quæ est in unoquoque
nostrum, qui verè cum eo resurrexit.

Prima autem qualitas hujus gloriose vitæ
est IMMORTALITAS seu immutabilitas
status, quæ talis erat in Christo Domino, ut
anima non posset separari à corpore sicut po-
terat ante mortem & resurrectionem; Mors
illi ultra non dominabitur; ABSORPTA est
mors in victoria, inquit Apostolus. Congaude
illi, contemplantur sacrum illud Corpus, admi-
rare gloriosam illam vitam quam debebat in
terris; exopta ut omnes illum agnoscant, di-
ligant, venerentur. Regi seculorum immorta-
li honor & gloria in secula seculorum. Dignus
es, Domine Deus noster, accipere gloriam & ho-
norem & virtutem.

Rom. 6.

1. Cor. 15.

1. Tim. 6.

Apoc. 4.

Ex hac autem immortalitate Christi, ema-
nat quædam immortalitas animæ, quæ dicitur
moralis, ut discernatur à naturali & super-
naturali. Naturalis illa est qua, moriente cor-
pore, nunquam moritur anima, quocunque
sit in statu post mortem. Supernaturalis &
beata dicitur, quando anima fruatur æterna
Beatitudine. Moralis denique, quando non
moritur anima morte illa exitiosa peccati: sed

ff 2 scm